

Mensen met een chronische aandoening of beperking zijn weinig positief over het contact met de gemeente

Corine Zijderveld

Published online: 30 October 2018

© Bohn Stafleu van Loghum is een imprint van Springer Media B.V., onderdeel van Springer Nature 2018

Gemeenten hebben de taak om mensen te ondersteunen zodat zij zelfredzaam zijn en kunnen participeren. Dit is vooral belangrijk voor mensen die op meerdere levenssterreinen beperkingen ervaren en baat hebben bij een integrale aanpak. Deze Spectrum-bijdrage geeft inzicht in de manier waarop mensen die een beroep doen op de Wmo 2015 de inspanningen van de gemeenten ervaren en beantwoordt de vraag of zij zich voldoende ondersteund voelen. Dit biedt gemeenten handvatten om beter aan te sluiten op de behoeften van mensen met een chronische aandoening of beperking.

Burgers zijn nog geen gelijkwaardige gesprekspartner

Uit onderzoek onder mensen die de overgang van AWBZ naar Wmo hebben meegemaakt, weten we dat mensen schromen om met zorgvragen bij de gemeente aan te kloppen. Zij ervaren de gemeente niet als ‘aanspreekbaar en dichtbij’. Gesprekken kunnen moeizaam verlopen, ook omdat burgers niet altijd (goed) in staat zijn om hun zorgvraag, hun toekomstplan en hun eigen mogelijkheden duidelijk onder woorden te brengen. Verder valt op dat het in deze gesprekken bijna nooit gaat over het effect van de geboden zorg en ondersteuning, en over de vraag of die passend is (geweest) [1].

Leven met een chronische aandoening of beperking

Het hebben van een chronische aandoening of beperking heeft grote gevolgen voor de kwaliteit van leven. De gevolgen zijn onder meer zichtbaar in de manier

waarop mensen hun dagelijks leven waarderen. Bijna een op de drie mensen met een chronische aandoening of beperking is ontevreden over het eigen leven. Zij geven hun dagelijks leven een 6 of lager [2].

Mensen met een chronische aandoening of beperking ervaren op verschillende levensgebieden belemmeringen. Een aanzienlijk deel van de mensen geeft aan dat zij met andere of meer hulp en/of hulpmiddelen beter kunnen leven zoals bij hen past (zie tab. 1). Zo zegt ongeveer 40% dat zij met hulp(middelen) beter zouden kunnen gaan en staan waar zij willen, hun huis op orde zouden kunnen houden of sociale contacten zouden kunnen hebben. Dit zijn zaken waar gemeenten mensen bij kunnen ondersteunen.

Naarmate mensen op meer levensgebieden belemmeringen ervaren, beoordelen ze hun dagelijks leven slechter. Ruim vier op de tien mensen met een beperking ervaart belemmeringen op vier of meer levensgebieden en geeft aan dat het beter kan (niet in de tabel).

Een belemmering op een bepaald levensgebied kan vergaande invloed hebben op andere levensgebieden. Zo ervaart iemand die belemmerd is in zijn mobiliteit buitenshuis veelal ook belemmeringen bij het boodschappen doen en het onderhouden van sociale contacten. Het is van belang dat bij gemeenten meer aandacht komt voor de relatie tussen levensgebieden en daarbij passende oplossingen.

Contact met de gemeente

Mijnkwaliteitvanleven.nl is een landelijk initiatief dat laat zien waar goede zorg om draait: door twee keer per jaar een online vragenlijst in te vullen geven patiënten/cliënten aan wat voor hen belangrijk is. Ruim 16.000 van de deelnemers van Mijnkwaliteitvanleven.nl met een chronische aandoening of beperking hebben contact gehad met de eigen gemeente tijdens

C. Zijderveld (✉)

Patiëntenfederatie Nederland, Utrecht, Nederland
 c.zijderveld@patientenfederatie.nl

Tabel 1 Uitkomsten op negen levensgebieden op basis van 31.977 deelnemers met een chronische aandoening of beperking

Levensgebied	Het gaat goed met eventueel aanwezige hulp en/of hulpmiddelen (%)	Het kan beter met beter met passende hulp en/of hulpmiddelen (%)	Het gaat niet goed. Ik weet niet hoe het beter kan (%)
Gaan en staan	53	40	7
Huis op orde	58	37	5
Rol thuis	60	33	7
Tijd besteden	58	35	7
Inkomen	61	30	9
Sociale contacten	61	32	7
Persoonlijke verzorging	76	20	4
Werk	63	23	15
Opleiding	67	20	13

hun zoektocht naar passende hulp of hulpmiddelen. Een derde (35%) van hen was hierover tevreden (zij gaven het contact een 7 of hoger), maar eveneens een derde (34%) was ronduit ontevreden (zij gaven het contact een 4 of lager). Niet alleen geven deelnemers aan dat er in het contact met de gemeente te weinig aandacht is voor de belemmeringen die mensen in het dagelijks leven ervaren, maar ook vragen zij zich bezorgd af of ze de eventuele kosten wel kunnen opbrengen.

Gemeenten kunnen het verschil maken

Mijnkwaliteitvanleven.nl is een initiatief van Patiëntenfederatie Nederland in samenwerking met Mezzo, Per Saldo, Zorgbelang Nederland, KBO-PCOB, NOOM en Ieder(in). Het samenwerkingsverband vraagt gemeenten om meer aandacht te schenken aan het welzijn van mensen met een aandoening of beperking. Als mensen op meerdere levensgebieden problemen ondervinden, heeft dat grote gevolgen voor de kwaliteit van leven. Gemeenten kunnen daarin het verschil maken door een integrale aanpak en een gesprek waarin er aandacht is voor alle levensgebieden. De uitdaging voor de gemeente bestaat eruit dat ze ervoor

moet zorgen dat burgers de gemeente ook als dichtbij ervaren. Zorg er als gemeente voor dat burgers een gelijkwaardige gesprekspartner kunnen zijn. Dat betekent bijvoorbeeld dat gemeenten heldere informatie moeten presenteren over het ondersteuningsaanbod en de mogelijkheden om je voor te bereiden op een gesprek. Goed geïnformeerde en goed voorbereide burgers maken het simpeler om echt samen te zoeken naar integrale en passende oplossingen.

Literatuur

1. AVI. Zorg naar gemeenten. Op weg naar de bedoeling van de Wmo. Vijfde verdiepend onderzoek naar de ervaringen van cliënten en naasten gedurende de transitie van AWBZ-zorg naar gemeenten. AVI-cliëntenmonitor. Verdiepend Onderzoek. Utrecht: Aandacht voor Iedereen (Ieder(in), Koepel Adviesraden Sociaal Domein, Landelijk Platform GGz, Patiëntenfederatie Nederland en Zorgbelang Nederland); 2016.
2. Mijnkwaliteitvanleven.nl. Regie over eigen leven en gezondheid. Verhalen uit een veranderend zorglandschap. 2018. <https://www.mijnkwaliteitvanleven.nl/uploads/img/PDF/Beleidsrapportage/Mijnkwaliteitvanleven-beleidsrapportage-maart-2018.pdf>.